

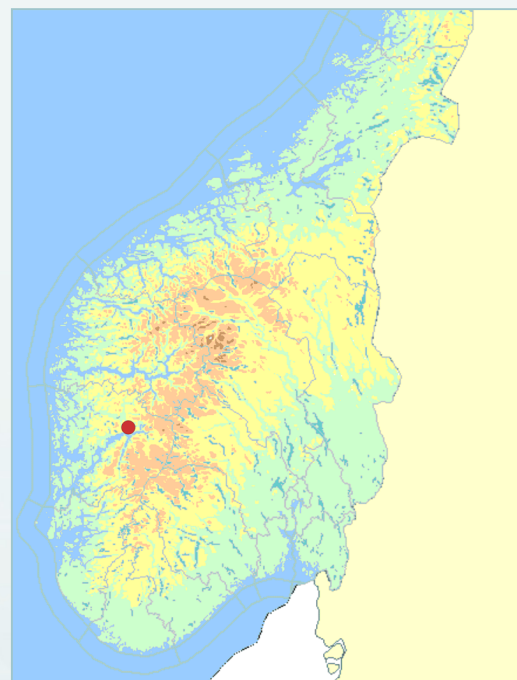
Krusøremose *Jamesoniella undulifolia*

Rødlistet art

Krusøremose er en liten levermose som vokser på myr i lavlandet. I Norge er den kun kjent fra en lokalitet og denne myra er oppdyrket og utbygget. Vi antar at arten er oversett og at den fremdelses vokser i Norge, da det fremdelses er store arealer med myr i lavlandet. Arten er vidt utbredt, men den er sjelden overalt og er med både på ECCB sin europeiske og IUCN sin globale rødliste.

Status

Kategori kritisk truet (CR) på Norsk rødliste for arter 2010. Kategori sårbar (VU) på IUCN sin globale rødliste.

Krusøremose er innsamlet en gang i Granvin kommune i Hordaland.

Kjennetegn

Krusøremose er en bladlevermose, grønnlig med rødbrun sekundærfarge. Skuddene er nedliggende, rundt 1-2 mm brede og mellom 1-2 cm lange. Bladene er avrunda, krusa i kanten og skrått festet på stengelen. Bukbladene er lansett-forma. Cellene har 6-14 oljelegemer, disse er runde til avlange og er satt sammen av flere små kuler. Krusøremosen er særbo og det er usikkert hvor frekvent sporeproduksjonen er. Den har ingen form for spesialisert vegetativ formering. Sporene er omkring 14 µm i diameter. Krusøremose kan forveksles med frynseøremose *J. autumnalis*, men svøpeåpningen har korte tenner og cellene er større enn hos denne arten. I tillegg har de ulik økologi. Krusøremose vokser på bakken mens frynseøremose gjerne vokser på liggende dødved eller på stein.

Utbredelse

Krusøremose er i Norge kun kjent fra en lokalitet ved Eidesbroen i Granvin kommune, Hordaland hvor den ble samlet av J. J. Havås i 1927. Den er kjent fra sju lokaliteter i Sør-Sverige og den er også kjent fra Danmark og Finland. Ellers er den kjent fra flere land i Mellom-Europa, og også fra nordlige deler av Asia og Nord-Amerika.

Biologi

Arten vokser på myr. På den norske lokaliteten er den oppgitt å vokse sammen med vortetormose *Sphagnum papillosum*. På svenske lokaliteter er den funnet sammen med piperenseremose *Paludella squarrosa*, myrfiltmose *Aulacomnium palustre* og stivtormose *Sphagnum compactum*.

Bestandsstatus

Krusøremose er en meget sjelden myrart som i hele Europa har hatt en negativ populasjonstrend og som anses som utgått i flere land. Arten er ikke ettersøkt i Granvin, men det aktuelle arealet er oppdyrket og utbygget. Vi vurderer at arten har relativt store mørketall, men har hatt en negativ utvikling som følge av drenering med påfølgende oppdyrking/utbygging av lavlandsmyrer. Den kan være utgått hos oss hvis mørketallene er satt for høyt. Den er med på både den europeiske og globale rødlisten.

Arten er først og fremst truet av ødeleggelse av potensielle leveområder igjennom oppdyrking og drenering av myr.

Referanser

Damsholt, K. 2002. Illustrated Flora of the Nordic Liverworts and Hornworts. Nord. Bryol. Soc., Lund.

ECCB, European Committee for Conservation of Bryophytes. 1995. Red Data Book of European Bryophytes. Trondheim, Norway.

Frisvoll, A. A. og Blom, H. H. 1997. Trua moser i Noreg med Svalbard. Førebelse faktaark. NTNU, Vitenskapsmuseet Bot. Notat 1997-3, 170s.

Lenker

Hallingbäck, T. 1998. Jamesoniella undulifolia - kärröronmossa.

http://snotra.artdata.slu.se/artfakta/SpeciesInformationDocument/Jamesoniella_Undulifolia_891.pdf

IUCN, The World Conservation Union. 2000. The 2000 IUCN World Red List of Bryophytes

<http://www.artdata.slu.se/guest/SSCBryo/WorldBryo.htm>